

2022. május 5., csütörtök

P9_TA(2022)0201

Az ellenzékkel szembeni folyamatos erőszakos fellépés Kambodzsában

Az Európai Parlament 2022. május 5-i állásfoglalása a politikai ellenzék folyamatos elnyomásáról Kambodzsában (2022/2658(RSP))

(2022/C 465/10)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Kambodzsáról szóló korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel az ENSZ kambodzsai emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadójának korábbi jelentéseire és nyilatkozataira,
 - tekintettel az EU „fegyver kivételével mindent” (EBA) kereskedelmi rendszere keretében Kambodzsának nyújtott vámkedvezmények egy részének 2020. augusztus 12-től kezdődő visszavonására irányuló, 2020. február 12-i bizottsági határozatra,
 - tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet egyesülési szabadságról és a szervezkedési jog védelméről szóló egyezményére,
 - tekintettel az EU ENSZ melletti küldöttségének az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának 49. ülészakán a Kambodzsával foglalkozó különleges előadóval folytatott interaktív párbeszédéről szóló, 2022. március 29-i nyilatkozatára,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának a Kambodzsának nyújtott tanácsadási szolgáltatásokról és technikai segítségnyújtásról szóló, 2021. október 11-i 48/23. számú határozatára,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága 2022. március 30-i, a Kambodzsáról szóló harmadik időszaki jelentésről szóló záró észrevételeire,
 - tekintettel az Európai Közösség és a Kambodzsai Királyság közötti, 1997. április 29-én, Luxembourgban aláírt együttműködési megállapodásra ⁽¹⁾,
 - tekintettel az 1991. október 23-i átfogó kambodzsai békemegállapodásra, és különösen annak 15. cikkére, amely kötelezettségvállalást tartalmaz Kambodzsában az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartására, többek között a nemzetközi aláírók részéről is,
 - tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára (1948. december 10.) és a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára (1966. december 16.),
 - tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel 2017. november 16-án a Kambodzsai Legfelsőbb Bíróság bejelentette a legnagyobb ellenzéki párt, a Kambodzsai Nemzeti Megmentés Pártjának (CNRP) feloszlását;
- B. mivel azóta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a 2018. évi választásokat megelőzően feloszlatta a CNRP-t, a kambodzsai kormány keményen fellép a politikai ellenzék tagjaival szemben, ami az önkényes letartóztatástól vagy megtorlástól való félelem miatt száműzetésbe kényszerítette az ellenzék tagjait; mivel a független médiával, a civil társadalmi szervezetekkel és a politikai ellenzékkel szemben 2017-ben kezdődött kormányzati fellépés 2021-ben és 2022-ben is folytatódott;
- C. mivel Hun Szen miniszterelnök 37 éve szinte megszakítás nélkül hatalmon van, és a hatalmon lévő Kambodzsai Néppárt abszolút hatalmat gyakorol az állam és a jogalkotó szervek felett;

⁽¹⁾ HL L 269., 1999.10.19., 18. o.

2022. május 5., csütörtök

- D. mivel Kambodzsa 2022 júniusában helyhatósági választásokat tart, és a következő általános választásokra várhatóan 2023 júliusában kerül sor; mivel a 2022. júniusi helyhatósági választások és a jövő évi nemzeti választások előtt Kambodzsa emberi jogi helyzete válságos helyzetbe került, mivel a kormány a Covid19-intézkedések örve alatt intenzívebben lépett fel a politikai ellenzékkel, az újságírókkal, a független médiával és a civil társadalommal szemben; mivel Kambodzsa Nemzeti Választási Bizottsága az ellenzéki Gyertyaláng Párt⁽²⁾ jelöltjei közül több mint 100 jelöltet törölt az ország 2022. június 5-i helyhatósági választásain részt venni szándékozók listájáról;
- E. mivel a 2020. novemberi bírósági idézéseket követően a hatóságok 2021-ben tömeges pereket indítottak az ellenzék több mint 100 tagja és emberijog-védők ellen a véleménynyilvánítás szabadságához és a békés gyülekezéshez való joguk gyakorlása miatt; mivel az e tárgyalások során előforduló szabálytalanságok között szerepelt a hiteles bizonyítékok hiánya, a tisztességes eljáráshoz való jog és a tisztességes eljáráshoz kapcsolódó garanciák megsértése, valamint a vádlott távollétében lefolytatott tárgyalások több vádlott esetében, ami sérti az emberi jogi garanciákat; mivel jelenleg több mint 60 emberijog-védő van börtönben, köztük szakszervezeti vezetők és környezetvédelmi aktivisták;
- F. mivel 2021 márciusában kilenc magas rangú pártvezetőt, köztük Sam Rainsyt távollétében bűnösnek találták a büntető törvénykönyv 27. és 451. cikke szerinti „büntett elkövetésére való kísérlet” és „támadás” bűncselekményében, és 25 év börtönbüntetésre ítélték őket; mivel Sam Rainsyvel, Mu Szochuával és más ellenzéki politikusokkal szemben távollétükben folytattak le bírósági eljárást, mivel nem engedték meg számukra, hogy visszatérjenek Kambodzsába, hogy a bíróság előtt megvédhessék magukat;
- G. mivel bár más tárgyalásokat megtartottak, az óvadék ellenében szabadlábra helyezett Kem Sokha elleni tárgyalást csaknem két évvel elhalasztották annak ellenére, hogy többször kérték annak folytatását; mivel tárgyalása 2022 januárjában újraindult, de nem lehet látni, hogy mikor fog véget érni, ami megfosztja a politikust a politikai részvételhez való alapvető jogától;
- H. mivel a CNRP vezetőjét, Kem Sokhát 2017 szeptemberében letartóztatták, és továbbra is koholt hazaárulási vádakkal néz szembe;
- I. mivel 2022. március 17-én a phnompeni városi bíróság a kormányzó párt politikai ellenfeleit 5 évtől 10 évig terjedő börtönbüntetésre ítélte, a feltételes szabadlábra helyezés lehetősége nélkül; mivel 2022. március 17-én a phnompeni városi bíróság 20 ellenzéki politikust és aktivistát ítél el homályos vádak alapján „uszítás” és „összeesküvés” miatt, hosszú börtönbüntetésre ítélve őket;
- J. mivel 2021 novemberében Veourn Veasnát, Voeung Samnangot és Lanh Thavryt, a CNRP támogatóit és az ENSZ menekültügyi főbiztosát, elismert menekülteket, Thaiföldről visszatoloncolták Kambodzsába, majd uszítás és a Covid19-törvény megsértésének vádjával őrizetbe vették;
- K. mivel 2021 augusztusában Rong Chhun szakszervezeti vezetőt „bűncselekmény elkövetésére vagy társadalmi zavargás okozására való uszítás” miatt elítélték, Sar Kanika és Ton Nimol korábbi politikai ellenzéki tagokkal együtt, 20 hónaptól 2 évig terjedő büntetéssel, valamint 400 millió riel (közel 95 000 euró) összegű nagy pénzbüntetéssel; mivel 2021 novemberében Rong Chhunt, Sar Kanikát, Ton Nimolt és más, velük egyidejűleg letartóztatott aktivistákat felfüggesztett büntetésekkel szabadon bocsátották, és azóta is szabadlábon vannak;; mivel a békés sztrájkban részt vevő nőket ismételtelen és aránytalan mértékben vették célba a sztrájkok feloszlására irányuló kormányzati erőfeszítések;
- L. mivel több mint 60 dokumentált politikai foglyot tartanak előzetes letartóztatásban, míg a politikai ellenzék képviselői, a közösségi aktivisták és a szakszervezeti aktivisták letartóztatással, fogva tartással és jogellenes elzárással szembesülnek; mivel 2015 óta a kambodzsai börtönökben fogva tartottak száma több mint kétszeresére nőtt, és a kormány adatai szerint jelenleg 38 977 személyt tartanak fogva a hivatalosan 8 804 fős kapacitással rendelkező kambodzsai börtönökben; mivel ez a drámai túlszűfolttság a fogvatartottak jogainak súlyos megsértését jelenti, akik gyakran nem férnek hozzá tiszta vízhez, illetve orvosi ellátáshoz; mivel a kormány nem tett megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy megelőzze a Covid19-járvány súlyos járványkitöréseit a bebörtönzöttek körében;

(²) A CNRP-t 2012-ben hozták létre a Gyertyaláng Párt és az Emberi Jogi Párt összevonásával. A CNRP 2017-es erőszakos feloszlását követően az újjáélesztett Gyertyaláng Párt vált Kambodzsában a legfőbb ellenzéki párttá.

2022. május 5., csütörtök

- M. mivel a jelentések szerint az elmúlt két hónapban a Gyertyaláng Párt öt jelöltjét börtönözték be; mivel más jelöltek arra kényszerítettek, hogy visszavonják indulásukat annak érdekében, hogy elkerüljék az ellenük hamis vádak – például puccskísérlés – alapján történő vádemelést; mivel a kormány korábban hasonló állításokat alkalmazott az ellenzéki pártok és jelöltek elutasítására; mivel 2021-ben a hatóságok megtagadták a Kambodzsai Nemzeti Szív Párt nyilvántartásba vételét, amelynek szervezőjével szemben a Belügyminisztérium jelenleg vizsgálatot folytat; mivel az elmúlt hetekben a Kambodzsai Néppárt ellenőrzése alatt álló Nemzeti Választási Bizottság a Gyertyaláng Párt számos jelöltje esetében megakadályozta, hogy induljanak a közelgő választásokon; mivel a számos határozat 11 település teljes jelöltlistájának hatályalanításához vezetett;
- N. mivel 2021 márciusában a kormány új, átfogó törvényt fogadott el a Covid19 és más súlyos, veszélyes és fertőző betegségek terjedésének megelőzését célzó intézkedésekről, amely a Covid19-intézkedések megsértése esetén akár 20 év börtönbüntetést és egyéb aránytalan büntetéseket tesz lehetővé;
- O. mivel 2021 februárjában a kormány elfogadott egy alrendeletet, amely szigorítja az internet ellenőrzését, és kiterjeszti a kormányt bíráló internethasználók online megfigyelését; mivel 2022 márciusában a kormány bejelentette, hogy határozatlan időre elhalasztja az alrendelet végrehajtását;
1. elítéli az ellenzéki politikusok, szakszervezeti aktivisták, emberijog-védők, újságírók, környezetvédők, diákok és mások ellen a véleményük kifejezése miatt indított, Hun Szen miniszterelnök és pártja, a Kambodzsai Néppárt által megrendezett büntetőeljárásokat; felszólítja a kambodzsai miniszterelnököt és kormányát, hogy haladéktalanul vessenek véget az ellenzék tagjai, a szakszervezeti tagok, az emberijog-védők, a média és a civil társadalmi szereplők megfélemlítésének és zaklatásának, beleértve a bírósági zaklatást is; felszólítja a biztonsági erőket, hogy tartózkodjanak a békés tüntetéseken részt vevő személyekkel szembeni szükségtelen és túlzott erőszak alkalmazásától;
 2. elítéli a CNRP felosztatását, és ismételten felszólít a Kem Sokha, Sam Rainsy, Mu Szochua és más ellenzéki tisztviselők elleni vádak azonnali ejtésére; sürgeti a kambodzsai hatóságokat, hogy haladéktalanul bocsássák szabadon a lelkiismereti okokból bebörtönzötteket, valamint a jogszerű munkájuk végzése vagy jogaik gyakorlása miatt őrizetbe vett fogvatartottakat, köztük újságírókat, emberijog-védőket, környezetvédelmi aktivistákat és szakszervezeti aktivistákat; felhívja a kambodzsai hatóságokat, hogy végezzenek független vizsgálatokat az ellenzéki pártok tagjai és a civil társadalmi szereplők elleni zaklatással, megfélemlítéssel, önkényes letartóztatással, erőszakos cselekményekkel és kínzással kapcsolatos valamennyi vád ügyében, és állítsák bíróság elé az elkövetőket;
 3. hangsúlyozza, hogy a politikai ellenzék tagjai, a civil társadalmi aktivisták, az emberijog-védők, az újságírók és az átlagpolgárok pereit a tisztességes tárgyalásra vonatkozó nemzetközi normák teljes megsértésével folytatják le; felhívja a kormányt, hogy reformálja meg az átpolitizált igazságszolgáltatást, mindenki számára biztosítsa a jogszerű eljáráshoz való jogot, valamint haladéktalanul és feltétel nélkül bocsásson szabadon minden politikai foglyot; felszólítja a kambodzsai hatóságokat, hogy biztosítsák az igazságszolgáltatási rendszer teljes függetlenségét és pártatlanságát, és hozzanak hatékony jogi és egyéb intézkedéseket a börtönök drámai túlszűfoaltságának kezelésére, többek között szüntessék meg az előzetes letartóztatásokat;
 4. sürgeti a kambodzsai hatóságokat annak biztosítására, hogy a bírósági eljárás nélküli kivégzésekre vonatkozó minden vádat haladéktalanul és pártatlanul vizsgáljanak ki, beleértve Sin Khon és Kem Ley ügyeit is, és hogy az elkövetőket vonják büntetőeljárás alá; felhívja a kambodzsai hatóságokat, hogy tegyenek meg minden szükséges intézkedést az ilyen kivégzések megelőzése és megállítására érdekében;
 5. a 2022 júniusi helyhatósági választások és a 2023-as országos választások fényében mélyes aggodalmának ad hangot amiatt, hogy Kambodzsában visszalépés történt az emberi jogok terén, beleértve a független jelentéstétel korlátozását, a szólásszabadság kriminalizálását és a békés gyülekezés de facto tilalmát; sürgeti a kambodzsai hatóságokat, hogy vessenek véget az emberek közügyekben való részvételére vonatkozó valamennyi jogellenes korlátozásnak, és biztosítsák, hogy a közelgő 2022. június 5-i helyhatósági választásoktól és a 2023. júliusi országos választásoktól kezdve minden politikai párt egyenlő, szabad és átlátható választási kampányt folytathasson;
 6. mélyes aggodalmát fejezi ki a kormány által folytatott online megfigyelés és a szólásszabadságot és a magánélethez való jogot fenyegető veszélyek miatt; felhívja a kambodzsai hatóságokat, hogy töröljék el a nemzeti internetes átjáróról szóló, 2022. februári törvényt, amely lehetővé teszi a kormány számára, hogy nyomon kövessen az interneten minden tevékenységet, és jogi eljárásokat folytasson a kormányzati vagy rendőrségi intézkedésekről beszámoló személyek ellen;

2022. május 5., csütörtök

felszólítja a kambodzsai kormányt, hogy helyezze hatályon kívül az összes elnyomó jogszabályt, különösen a politikai pártokról szóló törvényt, a szakszervezeti törvényt és a szólásszabadságot és a politikai szabadságokat korlátozó minden más jogszabályt, valamint azokat a jogszabályokat, amelyek nincsenek teljes mértékben összhangban a nemzetközi normákkal és Kambodzsa nemzetközi kötelezettségeivel;

7. aggodalmát fejezi ki az egyre erőteljesebb erőszakos fellépés miatt a környezetvédelmi aktivistákkal, köztük a földjogi aktivistákkal szemben, akik különösen a közelmúltban lefolytatott tömeges pereknek váltak célpontjaivá; ezzel összefüggésben mélyszélesen sajnálja, hogy a jelentések szerint a világhátrány alatt Kambodzsa védett erdőiben felgyorsult az illegális fakitermelés, és felszólítja az EU-t és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a nemzetközi együttműködést annak érdekében, hogy megakadályozzák az engedély nélküli áruk illegális kivitelét Kambodzsából;

8. emlékezteti az uniós székhelyű vállalkozásokat arra, hogy alapos emberi jogi és környezetvédelmi átvilágítást szükséges végezniük, és biztosítaniuk kell, hogy ne legyenek kapcsolataik a súlyos emberi jogi jogsértésekért és a kambodzsai ellenzék feloszlata miatt és azt követő elnyomásáért felelős politikai vezetőkkel vagy biztonsági erők vezetőivel, valamint az illegális fakitermelésből és földszerezésből hasznot húzó szervezetekkel;

9. felhívja az EU-t, a tagállamokat és a nemzetközi közösséget, hogy Kambodzsának a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetsége (ASEAN) elnökeként betöltött szerepére tekintettel ragadják meg az alkalmat, hogy nyomást gyakoroljanak és nyilvános lépéseket tegyenek az aktivisták és az emberijog-védők védelmének biztosítása érdekében, és támogassák a politikai pártok arra irányuló küzdelmét, hogy a 2022. június 5-i helyhatósági választásokra és a 2023-as országos választásokra készülve bizonyos mértékben újból megnyissák a politikai és polgári mozgásteret; hangsúlyozza, hogy a legutóbbi fejlemények még inkább aláássák a kambodzsai kormány hitelességét a pozitív emberi jogi menetrendnek a régióban történő végrehajtása és az ASEAN elnökeként betöltött szerepe tekintetében;

10. ismételten felhívja a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, hogy szorosan kövesse nyomon a kambodzsai helyzetet, és biztosítsa különösen azt, hogy a Gyertyaláng Pártot ne oszlassák fel olyan nevétséges feltételek alapján, mint a CNRP-t;

11. ismét célzott szankciókra szólít fel, és sürgeti a Tanácsot, hogy az EU globális emberi jogi szankciórendszere keretében fogadjon el korlátozó intézkedéseket – többek között utazási tilalmat és a vagyoni eszközök befagyasztását – a politikai vezetőkkel és a biztonsági erők vezetőivel, valamint ezek gazdasági érdekeltségeivel szemben, hogy elszámoltassák mindazokat a személyeket, akik felelősséggel tartoznak az emberi jogok súlyos megsértéséért és a kambodzsai ellenzék feloszlata miatt és ezt követő elnyomásáért;

12. felhívja a Bizottságot, hogy szorosan kövesse nyomon a közelgő helyhatósági választásokat, és álljon készen az összes rendelkezésre álló eszköz felhasználására – beleértve Kambodzsa „fegyver kivételével mindent” státuszának teljes felfüggesztését és egyéb szankciókat –, amennyiben a választási megfigyelők bizonyítékot találnak a választások tisztességtelenségére;

13. sürgeti a Bizottságot, hogy ragaszkodjon az egyértelműen meghatározott emberi jogi referenciakritériumokhoz a kambodzsai kormánnyal folytatott valamennyi interakciója során, és a kambodzsai hatóságokkal való folyamatos, megerősített párbeszédnek tegye részévé az ezen állásfoglalásban kiemelt, aggodalomra okot adó kérdéseket, többek között Kambodzsa „fegyver kivételével mindent” státuszát; felhívja a Bizottságot, hogy szorosan kövesse nyomon a helyzetet, és értékelje a „fegyver kivételével mindent” státusz részleges felfüggesztésének a civil társadalom legkiszolgáltatottabb rétegeire gyakorolt hatását;

14. felhívja a Bizottságot, hogy kövessen nyomon a kambodzsai kormánynak nyújtott minden kétoldalú pénzügyi támogatást, és biztosítsa, hogy a kétoldalú pénzügyi támogatás eljusson a kambodzsai civil társadalmi szervezetekhez és az ellenzéki pártokhoz;

15. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az ASEAN főtítkárnak, valamint Kambodzsa kormánjának, miniszterelnökének és nemzetgyűlésének.